

Erivajadusega laps otsib klassis kohta

Erivajadustega õpilaste vanemad tunnevad muret oma laste õppimisvõimaluste pärast ja soovivad, et koolid arvestaksid enam iga õpilase eripära.

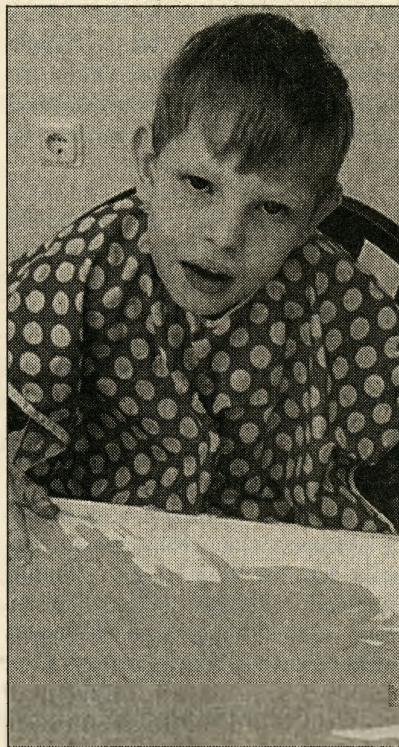
Eesti-Taani projekti "Erivajadustega laps tavakoolis" haaratud vanemad tõdesid nädalavahetusel Keila-SOS Lastekülas, et paljude probleemide lahendused ei sõltu rahast, nagu tavaliselt arvatakse, vaid pigem on tegu kooli jäikusega. Samas teavad vanemad ka mitmeid positiivseid näiteid, kus kool on perekonnale vastu tulnud ja lapse järgi reegleid muutnud.

Lapsevanema roll kooliasjades kaasarääkimisel on siiski olnud küllalt väike, sest nad kardavad koolile nõudmisi esitada. Paljud vanemad ei tunnugi oma õigusi, kasvõi seda, et iga laps peab seaduse järgi saama käia oma kodulähedases koolis.

Praegu ei ole kool veel küps kõiki erivajadustega lapsi vastu võtma. Nii istuvad need lapsed kodus, üks vanematest ei saa tööle minna ja kahtlane, kas tulevane õpilane sel moel küpsemaks saab. Eriti käib see puuetega laste kohta, kelle puue ootamisega ei kao.

Et kõik lapsed ühel ajal kooli saaksid minna, tuleks kõikides Eesti koolides rakendada ühesugust õppekava. Selline korraldus muudaks piirid erija tavakoolide vahel ähmasemaks.

Ühesuguse õppekava puhul oleks kindlasti vajalik muuta paindlikumaks Eesti koolides kehtiv hindamissüsteem. Praegu pannakse koolides hindmeid kõigile lastele samadel alustel. Hinnatakse näiteks nende laste lugemis- ja kirjutamisoskust, kellel on düsleksia, mis tähendab seda, et korralikult lugema ja seetõttu ka kirjutama ei

Martin Kaljo on oma koha leidnud Käo rehabilitatsioonikeskuses.

RAIGO PAJULA

õpi nad kunagi. Paistab, et paljud koolid ei tea, et nii mõnigi muudatus ka hindamises on kooli enda otsustada ja selleks ei tule oodata kõrgemalt poolt korraldusi.

Puuetega lastelt nõutakse tihti peale seda, mida neilt ei ole vaja nõuda. Miks peab pime poiss üritama fookuseerida oma pilku, lihtsalt selleks, et kaasvestlejal temaga mugavam rääkida oleks? Miks peab raskete motoorikahäiretega last iga hinna eest püüdma õpetada noa ja kahvliga sööma, kui seda aega võiks kulutada millegi muu peale, mis lapses arendatav.

Paraku on ka vanemail hirm lahterdamise ees. Juba lasteaias saab laps teada, kes ta on ja milleks ta on võimeline nende täiskasvanute meelest, kes teda ümbritsevad. On olemas eri, tava- ja eliitkooli lapsed. Eriti paistavad need vahed silma täna, mil lapsevanemad teevad meeleheitlikke pingutusi, saates oma lapsi katsetele üha parematesse koolidesse.

Veel teinegi konflikt segab koolisüsteemi tervikuna. Eestis koolitatakse õpetajaid ja eripedagooge. Nii ei tea tavakooli õpetajad eripedagoogikast sedavõrd, et suudaksid seda klassis olevate erivajadustega lastele rakendada ja eripedagoogid on jäänud kitsa profiiliga spetsialistideks.

Tavakoolis õppivate erivajadustega laste vanemad ei ole ühel meelel erikoolide kaotamise poolt, nagu võiks arvata. Pigem oodatakse erikoolide poolt ettepanekuid erinevate koolide suhete paindlikumaks muutmiseks.

Kõiki lapsi ühise mõõdupuuga mõõtes jäävad erivajadustega lapsed ilma tunnustusest, mis on õppimiseks vajalik, tekivad käitumisraskused, mida enne kooliminekut ei olnud. Jah, muidugi, käitumisraskused tekivad mõnikord ka sellest, et laps on sattunud valesse kooli, kus talle esitatakse liiga kõrgeid nõudmisi. Ent erivajadustega lapsele praeguses koolisüsteemis seda õiget kooli leida ei olegi võimalik.

Lapsevanemad ei stüüdista kooli vastutulematuses ja passiivsuses. Pigem ollakse mures väheste kontaktide ja süsteemitu koostöö pärast. Lapsevanemaid võiks tunnustada spetsialistidena, kellel on koolielus oma sõna öel da.

KADRI TAPERSON